

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2016r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Piotr Rajczakowski

Sędziowie SO Aleksandra Żurawska

SO Agnieszka Terpiłowska

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2016r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko: (...) w G.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 15 lutego 2016r., sygn. akt I C 1270/15 (zawarte w pkt III wyroku)

postanawia:

I. **oddalić zażalenie;**

II. **zasądzić od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 300 zł kosztów postępowania apelacyjnego.**

(...)

UZASADNIENIE

Pozew w sprawie - o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego został wniesiony w dniu 2 kwietnia 2015r. Powódka domagała się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym w dniu 26 kwietnia 2006r. przez Sąd Rejonowy w Strzelinie (sygn. akt VI Nc 230/06) ponad kwotę 1.094,86 zł. W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż postanowieniem z dnia 14 grudnia 2012r. (sygn. akt I Ns 107/12) nabyła spadek po zmarłym synu w części wynoszącej 3/16. Postanowieniem z dnia 16 lutego 2015r. Sąd Rejonowy w Oławie (sygn. akt VI Ns 251/13) prawomocnie podzielił spadek po zmarłym.

Pozew został doręczony stronie pozwanej w dniu 9.09.2015r. W odpowiedzi na pozew strona pozwana:

1. uznała powództwo, co do powódki M. S. w zakresie pozbawienia wykonalności tytułu egzekucyjnego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego przez Sąd Rejonowy w Strzelinie z dnia 26.04.2006r. o sygn. akt VI Nc 230/06 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przeciwko powódce postanowieniem Sądu Rejonowego w Oławie z dnia 3.10.2013r. sygn. akt VI Co 801/13 ponad jej udział w spadku po zmarłym R. S.;
2. wniosła o zasądzenie od powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty od pełnomocnictwa w kwocie 17 z, na podstawie art. 101 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew strona pozwana przedstawiła rozliczenie wpłat dokonywanych na poczet spłaty zadłużenia, w tym przez powódkę po dziale spadku. Na dzień dokonania podziału zadłużenie powódki wynosiło

1.504,50 zł a na dzień wniesienia odpowiedzi na pozew zadłużenie wynosiło kwotę 212,22 zł. Strona pozwana wskazała, iż nie dała powodu do wytoczenia powództwa. O dziale spadku strona pozwana dowiedziała się w dniu 23.06.2015r. z pozwu wniesionego przez brata powódki i niezwłocznie ograniczyła wniosek egzekucyjny względem powódki.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 15 lutego 2016r. (zawartym w pkt III wyroku z tego dnia) Sąd Rejonowy w Kłodzku zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia wskazał, iż nie było powodów by kwestionować podnoszone przez stronę pozwaną okoliczności związane ze zgłoszeniem wniosku egzekucyjnego przeciwko spadkobiercom dłużnika przez stronę pozwaną na podstawie kwestionowanego tytułu wykonawczego, ograniczenia egzekucji zgodnie z podziałem spadku pomiędzy spadkobiercami, co nastąpiło pismem z dnia 30 czerwca 2015r., na skutek podjęcia wiedzy o dokonanym podziale spadku przez wytoczenie pozwu przez współspadkobiercę. Sąd pierwszej instancji przyjął za przyznane rozliczenie przedstawione przez stronę pozwaną, wobec faktu, iż powódka nie odniosła się do tego rozliczenia. Odnosząc się do kosztów postępowania Sąd pierwszej instancji wskazał, iż strona pozwana reagowała w toku postępowania egzekucyjnego na zmiany dotyczące składu osobowego i podziału wierzytelności obejmującej spadek. Nie dała zatem podstaw do wytoczenia powództwa i przy pierwszej czynności uznała je, w takim zakresie, jaki został ostatecznie potwierdzony w orzeczeniu Sądu. W ocenie Sądu pierwszej instancji powódka winna ponieść koszty postępowania.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła powódka, zaskarżonemu postanowieniu zarzucając naruszenie przepisów postępowania tj. art. 101 k.p.c. oraz przepisu § 6 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu poprzez ich błędne zastosowanie. Mając powyższe na uwadze wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego postanowienia i zasądzenie na rzecz powódki od strony pozwanej kwoty 1.300 zł tytułem zwrotu poniesionych przez nią kosztów postępowania, w tym kwoty 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
2. zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania wywołanego niniejszym zażaleniem, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie strona pozwana wniosła o oddalenie zażalenia powódki i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył:

Zażalenie nie podlegało uwzględnieniu.

Zasadnie Sąd pierwszej instancji przyjął, iż powódka ma ponieść koszty procesu wskazując na prawidłowe czynności podjęte przez wierzyciela w toku postępowania egzekucyjnego i zmierzające do ograniczenia egzekucji skierowanej przeciwko powódce. Należy jedynie podkreślić, iż postępowanie egzekucyjne prowadzone było z wniosku strony pozwanej (wierzyciela) w oparciu o jeden tytuł egzekucyjny opatrzony klauzulą wykonalności przeciwko wszystkim spadkobiercom dłużnika. W chwili dokonania działu spadku, dług stosownie do udziałów, ustalonych przy dziale spadku, nadal istniał i obciążał powódkę co uzasadniało prowadzenie wobec niej w dalszym ciągu egzekucji przez wierzyciela (stronę pozwaną).

Niewątpliwie z chwilą dokonania działu spadku powódka odpowiada za dług stosownie do swojego udziału w spadku. Żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego wykonalności ponad udział dłużnika pozostaje uzasadnione, czemu Sąd pierwszej instancji dał wyraz uwzględniając powództwo. Należy jednak zwrócić uwagę, iż wierzyciel przy pierwszej czynności uznał w tym zakresie powództwo, wskazując, iż nie dał powodu do wytoczenia powództwa, ponieważ nie wiedział o dziale spadku.

Istnienie jednego tytułu wykonawczego wobec wszystkich dłużników a także fakt, iż powódka nadal pozostawała dłużnikiem wierzyciela, uzasadnionym czyniło dalsze czynności podjęte przez wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym. Nadal bowiem wierzyciel pozostawał uprawnionym do prowadzenia egzekucji w oparciu o uzyskany tytuł wykonawczy również wobec pozostałych spadkobierców a także wobec powódki. Nie było zatem możliwości zwrotu tytułu wykonawczego dłużnikowi w toku tego procesu, ponieważ nie zostało zakończone postępowanie egzekucyjne wobec wszystkich dłużników, w tym wobec powódki. Wierzyciel podjął czynność, jaka była uzasadniona tokiem postępowania egzekucyjnego – ograniczył wniosek wskazując udziały, co do których poszczególni spadkobiercy od chwili dokonania działu spadku odpowiadają za egzekwowany dług.

W powołanym przez skarżącego postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2012r. (IV CZ 121/12) jak wynika z jego uzasadnienia, wierzyciel zwrócił w toku rozpoznawanej sprawy tytuł wykonawczy. Można zatem założyć, iż zostały spełnione przesłanki przewidziane treścią art. 840 k.p.c. i w całości został pozbawiony wykonalności tytuł egzekucyjny. Sąd Najwyższy w cyt. orzeczeniu wskazywał, iż sam fakt dysponowania przez wierzyciela tytułem wykonawczym, który może stanowić podstawę egzekucji i daje powód dłużnikowi do wytoczenia sprawy w rozumieniu art. 101 k.p.c. W niniejszym sporze odmienny pozostaje jednak stan faktyczny w stosunku do tego, w jakim zostało wydane powyższe orzeczenie. Wierzyciel w chwili wniesienia powództwa nadal był uprawniony do prowadzenia egzekucji na podstawie kwestionowanego jedynie w części tytułu wykonawczego a zatem nie mógł zaspokoić żądania dłużnika poprzez wydanie tytułu wykonawczego. Należy zaznaczyć, iż w wyniku podjętych po działu spadku czynności egzekucyjnych dłużniczka nie spełniła długu w wysokości przewyższającej jej udział. Zatem data, z jaką wierzyciel podjął w tym zakresie czynności, nie miała wpływu na prawidłowo prowadzone postępowanie egzekucyjne.

Regułą pozostaje prowadzenie egzekucji przez wierzyciela na podstawie tytułu wykonawczego aż do zaspokojenia długu, bez konieczności każdorazowego pozbawiania tytułu wykonawczego wykonalności w części już wyegzekwowanej. W tych okolicznościach należało przyjąć, iż wytoczenie powództwa było uprawnieniem powódki – wierzyciel nadal bowiem dysponował tytułem wykonawczym, który w części objętej wytoczonym powództwem nie uprawniał do prowadzenia egzekucji, jednakże wszystkie okoliczności sprawy nie uzasadniają obciążenia strony pozwanej kosztami procesu. Należy podkreślić, iż wierzyciel, na rzecz którego w ramach jego uprawnień prowadzone jest postępowanie egzekucyjne nie ma możliwości obrony przed powództwem opozycyjnym. W toku postępowania egzekucyjnego wierzyciel może jedynie składając stosowne wnioski ograniczać postępowanie egzekucyjne do długu, jaki pozostaje do wyegzekwowania. Co nie zmienia sytuacji, iż nadal pozostaje dysponentem tytułu wykonawczego, nawet jeśli nie używa go w zakresie szerszym niż pozostały do wyegzekwowania dług. W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie zachodzi szczególny przypadek, w którym znajdzie zastosowanie treść art. 101 k.p.c. i mimo, iż powódka mogła dochodzić pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego to wierzyciel nie dał powodu by w okolicznościach sprawy miał ponosić dalsze koszty, mimo prowadzonej prawidłowo egzekucji.

Spełniona została zatem przesłanka przewidziana treścią art. 101 k.p.c., i uzasadnionym było przyjęcie, iż strona pozwana nie dała powodu do wytoczenia powództwa w sprawie i powódka jest obowiązana ponieść koszty procesu.

O kosztach procesu zatem przed Sądem pierwszej instancji należało orzec na podstawie art. 101 k.p.c. i zaskarżone orzeczenie zatem nie podlegało zmianie. Należy wskazać, iż określona w pozwie i nie zakwestionowana w trybie art. 25 § 2 k.p.c. wartość przedmiotu sporu nie podlega ponownemu badaniu w dalszym toku postępowania. Stawki wynagrodzenia należało zatem liczyć od wskazanej pozwem wartości przedmiotu sporu.

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 101 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. obciążając w tym zakresie kosztami tego postępowania powódkę przegrywającą to postępowanie.. Zasądzona została od powódki na rzecz strony pozwanej - stosownie do wartości przedmiotu zaskarżenia - kwota 300 zł (na podstawie § 2 pkt. 3 w zw. z § 10 ust. 2 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015r. (Dz.U.2015.1804).

W konsekwencji zażalenie podlegało oddaleniu o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

(...)